

PREDLOG

**OPŠTINSKA KONSULTATIVNA GRUPA
LOKALNI SAVJET ZA ODRŽIVI RAZVOJ**

IZVJEŠTAJ

**o ostvarivanju Strateškog plana razvoja opštine Danilovgrad za
period 2012 - 2018. godina i Akcionog plana za sprovođenje
Lokalne strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za
period 2012 - 2018. godina
u 2013. godini**

Danilovgrad, april 2014. godine

SADRŽAJ:

1. Uvod
2. Osnovne informacije
3. Izvještaj o napretku
  - 3.1. Izvještaj o ostvarenim aktivnostima, finansijama i indikatorima u 2013. godini
    - 3.1.1. Prioritet 1. Razvoj ekonomije i privlačenje direktnih investicija
    - 3.1.2. Prioritet 2. Razvoj infrastrukture
    - 3.1.3. Prioritet 3. Urbanističko planiranje i uređenje prostora
    - 3.1.4. Prioritet 4. Socijalni razvoj
    - 3.1.5. Prioritet 5. Kulturni razvoj
    - 3.1.6. Prioritet 6. Ekološki razvoj
    - 3.1.7. Prioritet 7. Podrška razvoju državnih institucija na području opštine
    - 3.1.8. Prioritet 8. Međuopštinska saradnja
  - 3.2. Izvještaj o ostvarenim prioritetima, mjerama i projektima po izvorima finansiranja
    - 3.2.1. Prioritet 1 Razvoj ekonomije i privlačenje direktnih investicija
    - 3.2.2. Prioritet 2 Razvoj infrastrukture
    - 3.2.3. Prioritet 3 Urbanističko planiranje i uređenje prostora
    - 3.2.4. Prioritet 4 Socijalni razvoj
    - 3.2.5. Prioritet 5 Kulturni razvoj
    - 3.2.6. Prioritet 6 Ekološki razvoj
    - 3.2.7. Prioritet 7 Podrška razvoju državnih institucija na području opštine

- 3.2.8. Prioritet 8 Međuopštinska saradnja
- 3.3. Analiza ostvarivanja plana
  - 3.3.1. Struktura ulaganja po prioritetima i izvorima finansiranja
  - 3.3.2. Izvještaj o indikatorima
- 4. Zaključci i preporuke
  - 4.1. Utvrđene najbolje prakse
  - 4.2. Uočeni problem i predložene konkretne mjere
  - 4.3. Predložene izmjene Akcionog plana (2012-2018)
  - 4.4. Zaključak

1. Uvod

Saglasno članu 11, stav 2 Zakona o regionalnom razvoju, Opština je dužna dostaviti Ministarstvu ekonomije Izvještaj o sprovođenju Strateškog plana najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu i Izvještaj o ostvarivanju Lokalne strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad Skupštini opštine.

Izvještaj je pripremljen od strane stručnih službi Opštine i Opštinske konsultativne grupe.

Predmetni izvještaj je istovremeno i Izvještaj o ostvarivanju Akcionog plana sprovođenja Lokalne strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za period 2012 - 2018. godina sobzirom na punu kompatibilnost Akcionih planova Strategije održivog razvoja, kao dugoročnog dokumenta i Strateškog plana za period od 7 godina, što potvrđuje poštovanje načela održivosti u definisanju i implementaciji Strateškog plana.

2. Osnovne informacije

a) Metodološki pristup

U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave član 2 stav 2 pristupilo se izradi predmetnog izvještaja a postupak je sproveden u skladu sa poglavljem 4 - Monitoring, kao i istoimenim poglavljem koje je sastavni dio Strateškog plana.

Tokom 2013. godine pristupilo se izradi projekta “Nova uloga organizacija civilnog društva u implementaciji i monitoringu javnih politika na lokalnom nivou” kojim je obuhvaćena opština Danilovgrad i ista vrlo aktivno učestvovala u njegovoj izradi i obukama za njegovu realizaciju.

Zahvaljujući tome u Izvještaju za 2013. godinu učinjena su odgovarajuća poboljšanja u skladu sa Priručnikom “Metodologija praćenje i implementacije strateških planova razvoja opština” koji je rezultat tog projekta. Izvještaj o realizaciji Strateškog plana razvoja opštine Danilovgrad za period 2012-2018. godina u 2012. godini poslužio je kao dobar primjer i osnova za pripremu navedenog Priručnika.

b) Opšte informacije o Strateškom planu razvoja

Planom su definisani :

- 1) **Strateški cilj:** Stvaranje povoljnog ambijenta za ostvarivanje ekonomsko - socijalnog, kulturnog, ekološkog i etičkog razvoja kroz aktivnu i sistematsku saradnju i koordinaciju sa svim članovima i nosiocima razvoja koji djeluju u opštini Danilovgrad i u Crnoj Gori.
- 2) **Strateški prioriteti :**
  - 2.1) Razvoj ekonomije i privlačenje direktnih investicija;
  - 2.2) Razvoj infrastrukture;
  - 2.3) Urbanističko planiranje i uređenje prostora;

- 2.4) Socijalni razvoj;
- 2.5) Kulturni razvoj;
- 2.6) Ekološki razvoj;
- 2.7) Podrška razvoju državnih institucija na području opštine;
- 2.8) Međuopštinska saradnja.

3) Mjere za implementaciju strateškog cilja i prioriteta

Akcionim planovima za implementaciju Strategije održivog razvoja, kao dugoročnog dokumenta i Strateškog plana za period 2012 - 2018. godina definisano je ukupno 50 strateških mjera sa 231 konkretnom mjerom u okviru kojih su 94 konkretna projekta.

Od toga u 2012 planirano je :

- 45 konkretnih mjera
- 109 mjera kontinuiteta
(231 = 45 + 186)

Pregled planiranih mjera u 2012. godini po prioritetima

RB	NAZIV PRIORITETA	Planirano da se završi u 2012	Planirano u kontinuitetu sa raz. dinamikom
1.	Razvoj ekonomije i privlačenje direktnih investicija	30	45
2.	Razvoj infrastrukture	18	51
3.	Urbanističko planiranje i uređenje prostora	25	21
4.	Socijalni razvoj	26	26
5.	Kulturni razvoj	13	11
6.	Ekološki razvoj	11	11
7.	Podrška razvoju državnih institucija na području opštine	10	10
8.	Međuopštinska saradnja	11	11
	UKUPNO	154	186

Obim realizovanih mjera u 2012. godini je mnogo veći što je saopšteno u poglavlju 5. Izvještaj o ostvarivanju Strateškog plana razvoja opštine Danilovgrad za period 2012 - 2018. godina i Akcionog plana za sprovođenje Strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za period 2012 - 2018. godina u 2012. godini. Realizacija tih mjera kao i mjera koje su dinamički dospijevale u 2013. godini su bile od izuzetnog značaja za ostvarivanje efekata implementacije Stateškog plana razvoja opštine Danilovgrad u 2013. godini.

c) Efekti ostvarivanja Strateškog plana razvoja u 2012. godini

Efekti ostvarivanja Strateškog plana razvoja u 2012. godini prezentirati ćemo sažetim tabelarnim pregledom kroz vrijednost realizovanih programa po prioritetima:

Struktura investicionih ulaganja po strateškim prioritetima u 2012. godini

R.b.	PRIORITET	Ukupna vrijednost	%
1.	Strateški prioritet : 1	4.660.141,79€	21,02
2.	Strateški prioritet : 2	14.774.146,71€	66,65
3.	Strateški prioritet : 3	74.952,80€	0,34
4.	Strateški prioritet : 4	154.182,94€	0,70
5.	Strateški prioritet : 5	2.027.063,95€	9,14
6.	Strateški prioritet : 6	279.500,00€	1,26
7.	Strateški prioritet : 7	198.000,00€	0,89
8.	Strateški prioritet : 8	-	-
	UKUPNO	22.167.988,19€	100

Iz priložene tabele da se zaključiti da su najveća ulaganja bila u infrastrukturne objekte (Strateški prioritet 2) koji je pretpostavka za privlačenje investitora kao i stvaranje boljih uslova za život i povećanje stepena konkurentnosti. To potvrđuje i visina ulaganja u okviru Strateškog prioriteta 1 i Strateškog prioriteta 5 i ostalih što potvrđuje međusobnu povezanost i uslovljenost.

3. Izvještaj o napretku

Zahvaljujući visokim investicionim ulaganjima u 2012. godini i ranijim godinama opština Danilovgrad dostigla je stepen razvijenosti od 100,64% bruto društvenog proizvoda po stanovniku, što je veće za oko 11% bruto društvenog proizvoda u 2010. godini kada je iznosio 89,5%. Isto tako značajno je povećana konkurentnost opštine pa se prema preliminarnim podacima opština nalazi među prvih šest opština u Crnoj Gori.

Stepen razvijenosti jedinica lokalne samouprave Crne Gore, prosjek za period 2010-2012.

Jedinica lokalne samouprave	Indeks razvijenosti (Crna Gora=100)	Stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave	Grupe (prema % odstupanja od prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori)	
Budva	331,73	1.	Iznad 125%	Šesta grupa
Tivat	173,09	2.		
Herceg-Novi	160,17	3.		
Kotor	143,21	4.		
Podgorica	141,13	5.		
Bar	133,86	6.		
Plužine	131,30	7.		

Danilovgrad	100,94	8.	Od 100% do 125%	Peta grupa
Nikšić	95,03	9.	Od 75% do 100%	Četvrta grupa
Žabljak	77,51	10.		
Ulcinj	75,44	11.		
Cetinje	74,95	12.	Od 50% do 75%	Treća grupa
Pljevlja	70,74	13.		
Kolašin	64,41	14.		
Mojkovac	63,38	15.		
Berane	60,08	16.		
Šavnik	49,40	17.	Od 30% do 50%	Druga grupa
Rožaje	39,64	18.		
Bijelo Polje	38,06	19.		
Plav	38,00	20.		
Andrijevica	37,92	21.		

Pravilnik o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinice lokalne samouprave (Sl. list "CG" broj 20/11 – Ministarstvo ekonomije).

U prethodnom periodu bili smo u četvrtoj grupi 75-100 (89,91).

Stepen konkurentnosti, računat po međunarodnoj metodologiji, Danilovgrad svrstava među šest najkonkurentnijih opština u Crnoj Gori.

**Stepen konkurentnosti jedinica lokalne samouprave
Crne Gore**

Jedinica lokalne samouprave (JLS)	Odstupanje od prosjeka konkurentnosti svih jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori	Indeks konkurentnosti	
		Prosječna konkurentnost svih JLS u Crnoj Gori=100	Rang/stepen
Budva	0,61	161	1.
Tivat	0,56	156	2.
Podgorica	0,42	142	3.
Kotor	0,35	135	4.
Žabljak	0,29	129	5.
Danilovgrad	0,22	122	6.
Herceg Novi	0,21	121	7.
Bar	0,16	116	8.
Ulcinj	0,04	104	9.
Nikšić	-0,01	99	10.
Cetinje	-0,11	89	11.
Pljevlja	-0,14	86	12.
Rožaje	-0,17	83	13.
Mojkovac	-0,23	77	14.
Andrijevića	-0,29	71	15.
Kolašin	-0,31	69	16.
Plužine	-0,31	69	17.
Berane	-0,33	67	18.
Šavnik	-0,34	66	19.
Plav	-0,35	65	20.
Bijelo Polje	-0,36	64	21.

Stepen konkurentnosti je za 22% veći od prosjeka konkurentnosti svih jedinica lokalne samouprave.

3.1. Izvještaj o ostvarenim aktivnostima, finansijama i indikatorima u 2013. godini

3.2. Izvještaj o ostvarenim prioritetima, mjerama i projektima po izvorima finansiranja

3.3. Analiza ostvarivanja plana

3.3.1. Struktura ulaganja po prioritetima i izvorima finansiranja

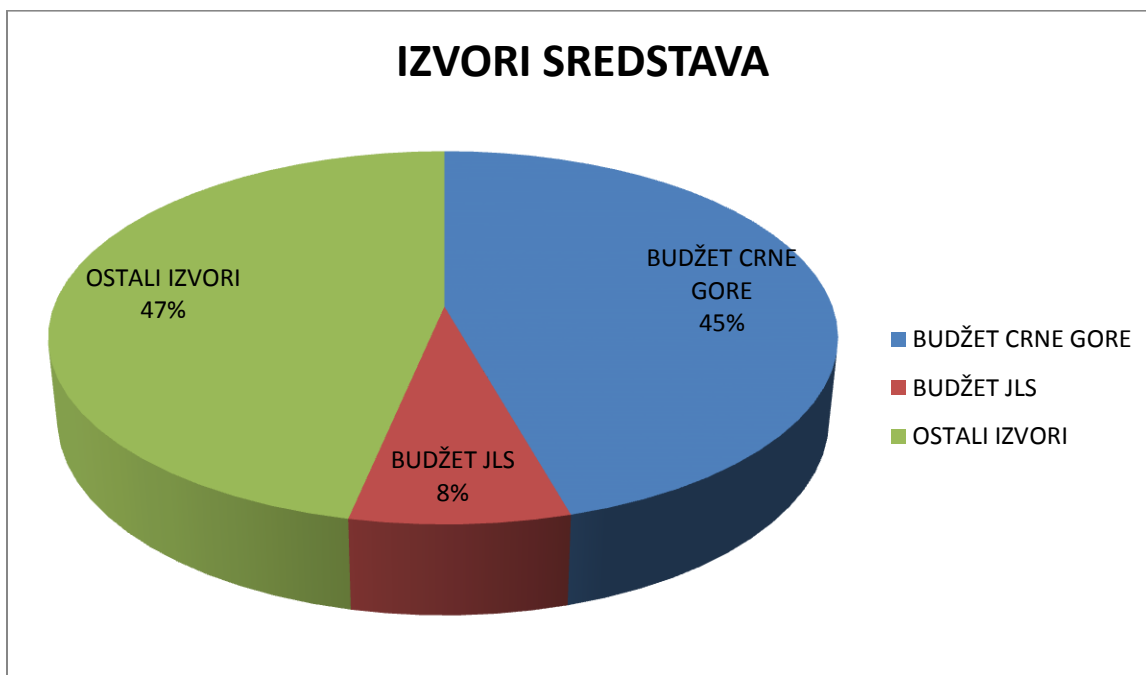
PRIORITET	UKUPAN IZNOS ULAGANJA	%	IZVORI FINANSIRANJA					
			Budžet Crne Gore	%	Budžet JLS	%	Ostali izvori	%
Strateški prioritet 1. Razvoj ekonomije i privlačenje direktnih investicija	2627781.51	20.12	196885.00	3.30	98187.13	9.79	2332709.39	38.24
Strateški prioritet 2. Razvoj infrastrukture	4083112.78	31.26	1132955.78	19.01	508795.39	50.71	2441361.61	40.02
Strateški prioritet 3. Urbanističko planiranje i uređenje prostora	116447.20	0.89	-	-	1400.00	0.14	115047.20	1.89
Strateški prioritet 4. Socijalni razvoj	951961.69	7.29	758000.00	12.72	113183.40	11.28	80778.29	1.32
Strateški prioritet 5. Kulturni razvoj	253022.99	1.94	16000.00	0.27	208739.49	20.81	28283.50	0.46
Strateški prioritet 6. Ekološki razvoj	325000.00	2.49	-	-	73000.00	7.28	252000.00	4.13
Strateški prioritet 7. Podrška razvoju državnih institucija na području opštine	4705573.81	36.02	3855573.81	64.70	-	-	850000.00	13.93

Strateški prioritet 8. Međuopštinska saradnja	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	13062899.98	100.00	5959414.59	45.62	1003305.41	7.68	6100179.99	46.70

GRAFIČKI PRIKAZ 1.

GRAFIČKI PRIKAZ 2.

A. Struktura ulaganja po prioritetima i mjerama

Na osnovu podataka saopštenih u prethodnim tabelarnim pregledima uočava se sledeće:

- 1) Ulaganja su ostvarena po svim prioritetima u okviru definisanih mjera i saglasno Akcionom planu koji je sastavni dio Strateškog plana razvoja za period 2012-2018. godina.
- 2) Ukupna ulaganja u sve prioritete iznose 13.062.899,98 €. Od toga iznosa najviše je uloženo u Strateški prioritet 2. Razvoj infrastrukture i to 31,26% i Strateški prioritet 1. Razvoj ekonomje i privlačenje direktnih investicija 20,12%. Značajna sredstva uložena su u Strateški prioritet 7. Podrška razvoju državnih institucija na području opštine i to u procentu 36,02% a što se odnosi na izgradnju državnih institucija u oblastima odbrane i bezbjednosti. Ostali prioriteti zastupljeni su sa manjim procentom i manjim iznosom sredstava što je i saglasno sa utvrđenom razvojnom strategijom.

- 3) Iz analitičkih pregleda ulaganja u pojedine mjere i projekte po prioritetima jasno se uočava da je najveći značaj dat razvojnim programima i posticajnim mjerama ekonomskog napretka kao i mjerama i projektima koji su usmjereni na stvaranje uslova za privlačenje investitora i stvaranje povoljnijih uslova za život svih građana na području opštine. Posebna pažnja posvećena je ruralnom području koje raspolaže sa najvećim prirodnim resursima za razvoj prioriternih privrednih oblasti (poljoprivredna proizvodnja u svim oblastima, razne druge vrste prerade, kao i razvoj uslužnih djelatnosti u definisanim privrednim zonama).

B. Struktura izvora finansiranja

Izvori finansiranja struktuirani su u tri osnovne grupe i to:

- 1) Budžet Crne Gore,
- 2) Budžet JLS i
- 3) Ostali izvori

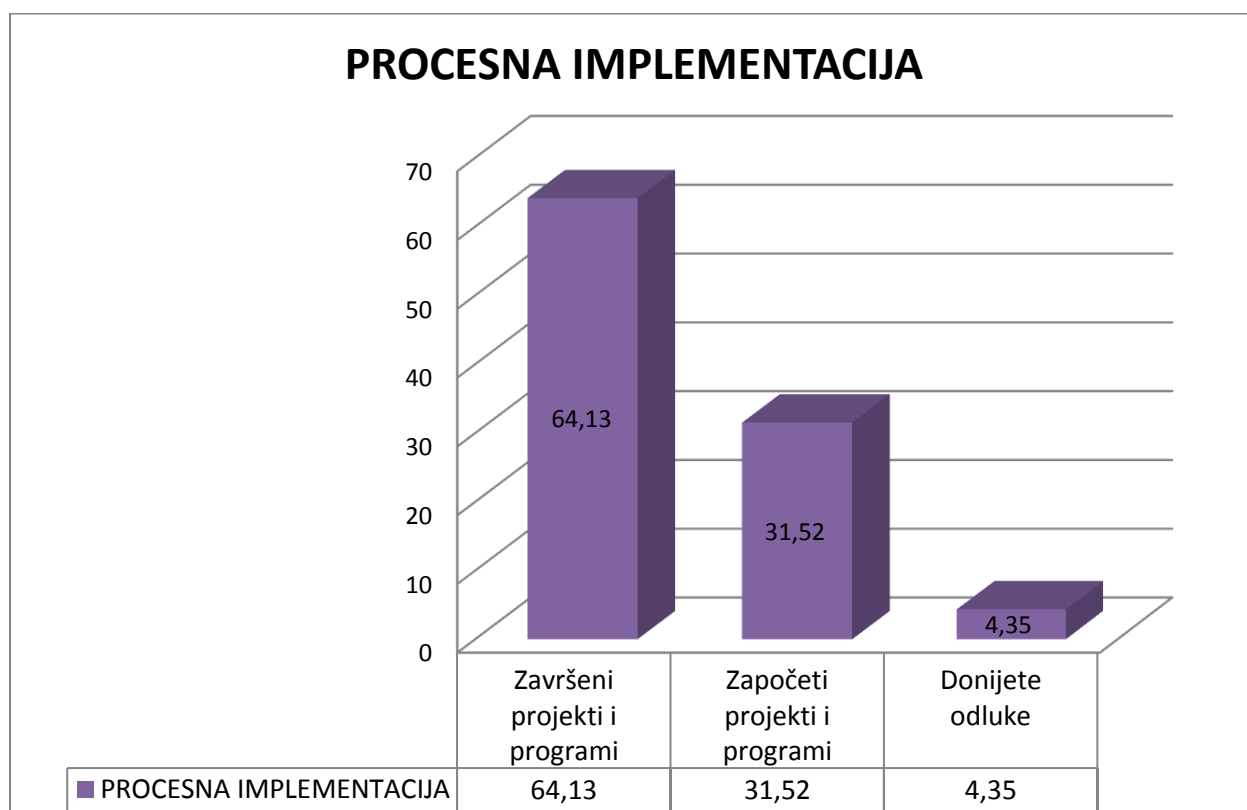
Iz priloženog pregleda zaključuje se sledeće:

- 1) Da se radi o približno jednakom učešću izvora iz državnog budžeta i ostalih izvora, a ulaganja iz lokalnih izvora opštine kreću se na nivou nešto većem od planiranog kapitalnog budžeta za 2013. godinu.
- 2) Posebnu pažnju zaslužuje analiza ostalih izvora, što se može vidjeti iz analitičkog pregleda, gdje su isti konkretno opisani, a mi želimo ukazati na činjenicu da se radi o značajnim međunarodnim sredstvima, sredstvima pojedinih investitora i sredstvima Investiciono razvojnog fonda i Hipotekarne banke, stim što bi ova sredstva bila još veća da su nam na isti način dostavile podatke banke koje funkcionišu na području opštine.

C. Procesna implementacija

R.b.	NAZIV	BROJ PROJEKATA	STRUKTURA
1.	Broj projekata sa završenim radovima	59	64.13%
2.	Broj projekata sa započetim radovima	29	31.52%
3.	Broj projekata sa donešenim odlukama o finansiranju	4	4.35%
	UKUPNO	92	100%

Iz priloženih pregleda da se zaključiti da je oko 64% projekata i programa završeno, oko 31% je u toku, a da su za svega 4% u toku 2013. godine donešene odluke.

3.3.2. Izvještaj o indikatorima

Specifični indikatori	2013
Broj završenih projekata	59
Broj projekata u fazi realizacije	29
Broj projekata sa donešenim odlukama	4
Broj registrovanih privrednih društava i preduzetnika	66
Broj odjavljenih privrednih društava i preduzetnika	47
Broj zaposlenih lica	122
Broj oglašanih radnih mjesta	549
Broj izdatih dozvola za zapošljavanje stranaca	214
Broj registrovanih ratara	40
Broj registrovanih stočara	288
Godišnji otkup mlijeka sa područja opštine	2.500.000 l
Požnjevene površine	101 ha
Povećanje proizvodnje u zatvorenom prostoru u odnosu na prethodnu godinu	20%
Pošumljavanje opožarenih područja	25 ha / 1.000.000 sadnica
Novoizgrađeni, rekonstruisani i modernizovani putevi	15 km
Izgrađeno vodovoda	5,2 km
Izgrađeno novih TS	6
Rekonstruisano TS	8
Zamijenjeni drveni stubovi betonskim	473
Zamijenjeni drveni stubovi drvenim	328
Ugrađeno niskonaponskih i visokonaponskih vodova	21 km
Broj rekonstruisanih i izgrađeni javnih ustanova	8
Broj djece obuhvaćenih opštinskim programima	preko 500
Broj odraslih građana obuhvaćenih opštinskim programima	preko 600
Broj preduzeća korisnika opštinske finansijske podrške	5
Broj poljoprivrednika korisnika opštinske finansijske podrške	1000

4. Zaključci i preporuke

4.1. Najbolja praksa

U 2012. i 2013. godini kao najbolje prakse pokazale su se:

- a) Formiranje Timova za izradu i implementaciju projekata
  - b) Osposobljavanje sopstvenih preduzeća za vršenje javnih komunalnih radova
- a) Na nivou Opštine formiran je Tim za pripremu projekata sastavljen od mladih ljudi raznih profila u čiji se rad po potrebi uključuju lica sa iskustvom takođe odgovarajućih profila. Na ovaj način postiže se ažurnost na pripremi projekata za blagovremeno učešće na javnim pozivima za konkurisanje za obezbeđenje sredstava posebno iz državnih i međunarodnih izvora. Isto tako na nivou Opštine formiran je Tim za implementaciju programa koji se realizuju iz međunarodnih sredstava u kojeg su pored stručnih lica iz lokalne uprave uključena i stručna lica iz državnih organa i organizacija kao i specijalizovane organizacije koje se bave pojedinim programima.
- b) Formiranjem javnih preduzeća “Vodovod i kanalizacija” i posebno javnog preduzeća “Komunalno” koja su u procesu dalje transformacije i njihovo stručno i kadrovsko osposobljavanje pokazali su se kao vrlo dobra praksa za realizaciju programa posebno u oblasti komunalne infrastrukture i realizacije drugih komunalnih programa koji ne trpe duge procedure za njihovo rješavanje. Ovo se posebno odnosi na oblasti zaštite životne sredine i rješavanje komunalnih problema koji iziskuju ulaganje manjih iznosa sredstava.

4.2. Uočeni problem i predložene konkretne mjere

Identifikovani problemi i prepreke	Predložene konkretne mjere	Odgovorno tijelo
Nedostatak lica sa odgovarajućim sertifikatom	Urađen Program za obuku	Tim za izradu projekata i Tim za implementaciju projekata
Nedostatak sertifikacije proizvoda sa ovog područja posebno u organskoj poljoprivrednoj proizvodnji	Preduzimaju se radnje kod nadležnih institucija	Služba za poljoprivredu
Nekvalitetne transformacije bivših preduzeća	Preduzete mjere kod nadležnih državnih organa	Sekretarijat za privredu i finansije

4.3. Predložene izmjene u daljoj implementaciji strategije

Sobzirom da je okončan “Program jačanja civilnog sektora u implementaciji i monitoringu strateških planova razvoja jedinica lokalne samouprave” to će se u daljoj strategiji implementacije Strateškog plana primjenjivati i unapređivati predložena rješenja i ista prilagođavati specifičnostima razvoja opštine Danilovgrad.

4.4. Zaključak

Sobzirom da je u 2013. godini realizovano ukupno 92 programa i projekta i da su isti definisani Strateškim planom i dinamički predviđeni Akcionim planom to se može zaključiti da je implementacija Strateškog plana u ovoj godini bila veoma uspješna i saglasna sa državnim strateškim opredjeljenjima. Na isti način treba nastaviti aktivnosti i u narednoj godini možda sa pojačanim intezitetom sobzirom da je 2013. godina bila još uvijek pod uticajem krize i vrlo intezivnih reformskih procesa u Crnoj Gori.